

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет комп'ютерних наук,
управління та адміністрування
Кафедра публічного
управління та менеджменту
природоохоронної діяльності

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: Вдосконалення системи управління витратами на
підприємстві

Виконала студент групи У- 41
спеціальності 073 «Менеджмент»
Ахмедлі Джавіан

Керівник старший викладач
Юзва Ірина Михайлівна

Консультант канд.екон.наук.,
доцент
Павленко Олена Пантеліївна

Рецензент канд. фіз.-мат. наук ,
доцент
Серга Інга Миколаївна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет комп'ютерних наук, управління та адміністрування
Кафедра Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальність 073 «Менеджмент»
(шифр і назва)
Освітня програма Менеджмент
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

 Завідувач кафедри _____
Павленко О.П.
«19» квітня 2021 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА**

студенту(ці) _____ Ахмедлі Джавіан
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Вдосконалення системи управління витратами на підприємстві

керівник роботи Юзва Ірина Михайлівна ст. викладач
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ОДЕКУ від "___" _____ 2021 року №___

2. Строк подання студентом роботи 7 червня 2021 року

3. Вихідні дані до роботи матеріали наукових та аналітичних статей періодичних видань, розробки вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали сайтів мережі Інтернет за темою управління витратами

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

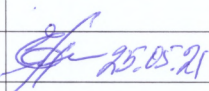
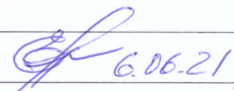
1. Визначити понятійне значення управління витратами, класифікації витрат та структура .....

2. Провести фінансовий аналіз діяльності підприємства ТОВ «Меділайн».....

3. Дослідження стану управління витратами та обґрунтування її щодо його удосконалення системи управління .....

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
	канд.екон.наук., доцент		
3	Павленко Олена Пантеліївна	 25.05.21	 6.06.21

7. Дата видачі завдання 19 квітня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Оцінка виконання етапу	
			у %	за 4-х бальною шкалою
1.	Робота з літературними джерелами	19.04-24.04.21	75	<i>добре</i>
2.	Робота над розділом 1 «Сутність і структура витрат підприємства»	25.04-07.05.21	65	<i>задов</i>
3.	Робота над розділом 2 «Аналіз витрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції (на прикладі ТОВ «Меділайн»)»	08.05-19.05.21	75	<i>добре</i>
4.	Рубіжна атестація	11.05-15.05.21	73	<i>задов</i>
5.	Робота над розділом 3 «Проблеми управління витратами підприємства на виробництво і реалізацію продукції в ТОВ «Меділайн» та шляхи їх рішення»	20.05-03.06.21	75	<i>добре</i>
6.	Оформлення роботи	04.06-06.06.21	74	<i>добре</i>
7.	Здача роботи на кафедру (п.4.1)	07.06.21		
	Інтегральна оцінка виконання етапів календарного плану (як середня по етапам)		74	<i>добре</i>

Студент

(підпис)

Ахмедлі Джавіан

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Юзва І. М.

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність і класифікація витрат (витрат) підприємства на виробництво і реалізацію продукції	8
1.2. Види собівартості і методи її калькуляції	15
1.3. Формування витрат підприємства на виробництво і реалізацію продукції	21
1.4. Методи управління витратами на підприємстві	25
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА НА ВИРОБНИЦТВО ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «МЕДІЛАЙН»)	44
2.1. Характеристика підприємства та оцінка основних фінансових показників його діяльності	44
2.2. Аналіз впливу структури витрат на виробництво і реалізацію продукції та фінансові показники діяльності підприємства	68
РОЗДІЛ III. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ВИРОБНИЦТВО І РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ В ТОВ «МЕДІЛАЙН» ТА ШЛЯХИ ЇХ РІШЕННЯ	76
3.1. Проблеми управління витратами підприємства та шляхи їх вирішення	76
3.2. Економічна ефективність підприємства	81
ВИСНОВКИ	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88

ВСТУП

В даний час, з жорсткою конкуренцією і непередбачувано мінливих умов на всіх ринках, для виживання і розвитку підприємств необхідно приймати стратегічно вірні управлінські та фінансові рішення.

Гостра конкурентна боротьба змушує підприємства виявляти пильний інтерес до управління витратами, шукати шляхи щодо вдосконалення їх обліку та моніторингу.

Управління витратами є найважливішим напрямком управлінської діяльності, оскільки саме співвідношення між доходами і витратами підприємства визначає в кінцевому рахунку його фінансовий стан, прибутковість і перспективи розвитку.

Практично на кожному підприємстві є резерви для зниження витрат до раціонального рівня, що і дозволяє домагатися зростання економічної ефективності діяльності, підвищення рівня конкурентоспроможності. Зниження витрат на випуск одиниці продукції дозволяє підприємству встановлювати нижчі і гнучкі ціни, що дає важливу перевагу перед конкурентами. Тому для кожного підприємства важливим є аналіз структури витрат і ефективне управління ними для досягнення високого економічного результату.

Актуальність теми полягає в тому, що в сучасних умовах розвитку економіки необхідно приділяти особливу увагу зниженню витрат на виробництво і реалізацію продукції.

Метою даної роботи є дослідження методів управління витратами, аналіз структури витрат на виробництво і реалізацію продукції на підприємстві ТОВ «Меділайн», виявлення проблем та розробка шляхів їх вирішення.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

– дослідити сутність, структуру витрат на виробництво і реалізацію продукції, систематизувати методи управління витратами і на цій основі виділити їхні переваги і недоліки;

– проаналізувати вплив структури витрат на виробництво і реалізацію продукції на фінансові показники діяльності ТОВ «Меділайн», запропонувати розрахунок критичного обсягу продажів і відсотка покриття витрат по продуктах, з метою прийняття управлінських рішень в області асортиментної політики;

– виявити проблеми управління витратами підприємства ТОВ «Меділайн» і запропонувати заходи щодо мінімізації витрат, з метою збільшення прибутковості і рентабельності підприємства.

Предметом дослідження є економічні відносини, що складаються на підприємстві в процесі управління витратами.

Об'єктом дослідження в даній роботі є підприємство ТОВ Науково-Виробниче Підприємство «Дитяча Відновлювальна Медицина». Це компанія - розробник і виробник технічних засобів реабілітації під брендом «Я можу!» для дітей-інвалідів, в тому числі з діагнозом дитячий церебральний параліч.

Результати дослідження полягають у наступному:

1. Систематизовані методи управління витратами і виділені їхні переваги і недоліки.

2. Проведено розрахунок критичного обсягу продажів і аналіз маржинального доходу вироблених підприємством товарів.

3. Розроблено заходи щодо мінімізації витрат на виробництво і реалізацію продукції на підприємстві ТОВ «Меділайн», з метою збільшення прибутковості і рентабельності підприємства.

Практична значимість дослідження полягає в тому, що розроблені заходи з управління витратами можуть допомогти в мінімізації витрат не тільки на досліджуваному підприємстві, але і в інших промислових компаніях.

Робота складається з вступу, трьох основних розділів, висновків та списку використаної літератури.

Введення визначає актуальність теми, мети, об'єкт, предмет, результати досліджень і практичну значимість роботи.

У першому розділі розглядаються поняття і структура витрат на виробництво і реалізацію продукції, методи калькуляції і методи управління витратами.

У другому розділі аналізується структура витрат і проводиться оцінка фінансового стану підприємства.

У третьому розділі визначаються проблеми та розробляються заходи щодо зниження витрат.

У висновку підводяться підсумки дослідження. В роботі також міститься 29 таблиць і 9 рисунків.

ВИСНОВКИ

Управління витратами - це область управлінської діяльності, як засіб досягнення підприємством високого економічного результату, це більш ефективне використання ресурсів компанії, їх економія і мінімізація витрат на всіх етапах виробничого процесу.

Управління витратами включає в себе: прогнозування і планування витрат, їх організацію, координацію і регулювання, активізацію і стимулювання персоналу, облік, аналіз і контроль (моніторинг).

У даній роботі розглянуті основні завдання, принципи та функції управління витратами, також розглянуті поняття витрат і їх класифікація, досліджені методи обліку витрат і калькулювання собівартості.

При проведенні оцінки фінансового стану підприємства ТОВ «Меділайн», було визначено, що основний дохід підприємство отримує за рахунок виручки від продажів. У звітному році вона склала 64 476 тис. грн

Відповідним нормі виявився коефіцієнт абсолютної ліквідності - 11,3386. Фінансовий стан організації на кінець аналізованого періоду є абсолютно стійким, так як в ході аналізу встановлено надлишок власних оборотних коштів 46 939 тис. грн, Надлишок власних і довгострокових позикових джерел формування запасів 46 939 тис. грн, І надлишок загальної величини основних джерел формування запасів 48 698 тис. грн (Запаси забезпечені тільки за рахунок короткострокових позик і кредитів).

Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованостей показав, що в цілому заборгованості характеризуються значною оборотністю, а, отже, значним якістю.

При розрахунку точки безбитковості за 2017 - 2019 роки було виявлено, що найменша точка безбитковості була в 2017 році і дорівнювала 25230 тис. грн В ході роботи були виявлені основні проблеми та запропоновано шляхи вирішення даних проблем. Як висновок запропонуємо такі заходи по зниженню витрат.

1. Скорочення витрат праці. Відповідно до кошторису, витрати на

заробітну плату з відрахуваннями в соціальні фонди посідають друге місце за величиною. У зв'язку з цим варто шукати можливості оптимізації чисельності персоналу.

2. Скорочення витрат на матеріали та сировину. Можна запропонувати наступні кроки:

- перегляд умов контрактів з діючими постачальниками. Матеріали в питомій вазі собівартості продукції займають найбільшу частку - можна спробувати домовитися з постачальниками про більш вигідних умовах поставок. Аналогічний підхід можна застосувати до витрат на закупні енергоносії;

- пошук нових постачальників;
- самостійне виробництво необхідних матеріалів;
- впровадження ресурсозберігаючих технологій (купувалося енергоємне обладнання, в зв'язку з чим слід здійснити пошук можливості зменшити їх енерговитратність);

- введення штрафних санкцій за порушення умов договору.

3. Скорочення виробничих витрат:

- зниження витрат на оренду (можливий перегляд умов поточної угоди оренди);

- скорочення витрат на комунальні платежі (здійснення жорсткішого контролю витрачання енергоресурсів, пошук можливостей впровадження більш економічних процесів);

- зниження витрат на ремонтні роботи шляхом розгляду можливості відкласти їх на більш тривалий термін;

4. можливість використання послуг аутсорсингу для перевезення дрібних вантажів з метою зниження транспортних витрат. Ретельний відбір компонентів сировини, які відповідають певним технічним параметрам, з метою зменшення збитків від шлюбу.

Після запропонованих заходів була розрахована точка беззбитковості в прогнозі на 2021 рік, яка показала позитивну динаміку.

Таким чином, всі поставлені цілі були виконані. У висновку можна сказати, що, безсумнівно, кожен виробник повинен прагнути до скорочення витрат виробництва, зниження собівартості продукції. При стабільній ціні на реалізовану продукцію і інших рівних умовах, скорочення витрат призводить до зростання прибутку, що припадає на одиницю продукції. І нехай кожна фірма прагнути використовувати такий виробничий процес, при якому заданий обсяг виробництва буде забезпечуватися з найменшими витратами на застосовувані фактори виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний кодекс України від 7.10.2010 року ,N 2592-VI, ВР України. 2010 р.
2. Податковий кодекс України від 12.02.2010, № 2755-VI, ВР України
3. Наказ Міністру України від 30.11.1999 N 291 "Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування"
4. Бакаєв, А. С. Тлумачний бухгалтерський словник. Дніпро.: Бухгалтерський облік, 2016.
5. Басовский І. Г. Економічний аналіз: підручник / І. Г. Басовский. - М.: ИНФРА-М, 2016. - 319 с.
6. Блек. Дж. Економіка. Тлумачний словник; під общ.ред. д.е.н. І.М. Осадчої. М.: ИНФРА-М, Вид-во «Весь Світ», 2015.
7. Виноградова М. В. Організація і планування діяльності підприємств: навчальний посібник / М. В. Виноградова, З. І. Паніна. - М.: Дашков і К., 2015. - 448 с.
8. Володін А. А. Управління фінансами. Фінанси підприємств: Підручник / А. А. Володін, Н. Ф. Самсонов та ін.; Під ред. А. А. Володіна. 3-е изд. М.: ИНФРА-М, 2014. 364 с.
9. Гіляровський Л. Т. Аналіз і оцінка фінансової стійкості комерційного підприємства: підручник / Л. Т. Гіляровський. - Санкт-Петербург: Пітер, 2015. - 266 с.
10. Григор'єва Т. І. Фінансовий аналіз для менеджерів: оцінка, прогноз: навч. для магістрів / Т. І. Григор'єва. - 2-е изд., Перераб. і доп. - К: Юрайт, 2015. - 462 с.
11. Денисова І. П. Управління витратами і ціноутворення: підручник / І. П. Денисова. - К: Експертне бюро, 2015. - 164 с.
12. Дорман В. М. Удосконалення управління витратами підприємства: підручник / В. Н. Дорман, Т. С. Близнюк. - К: Фінансовий менеджмент, 2016. - 164 с. 24.
13. Друрі, К. Управлінський і виробничий облік: підручник. 5-е изд., Доп. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2014.
14. Івашкевич, В. Б. Бухгалтерський управлінський облік: підручник. 2-е изд., Перераб. і доп. М.: Магістр, 2016.
15. Ільїн А. І. Планування на підприємстві: підручник / А.І. Ільїн. - К: Місанта, 2015. - 59 с.
16. Керімов В. Е. Облік витрат, калькулювання та бюджетування в окремих галузях виробничої сфери: підручник / В. Е. Керімов. - К: - Видавничий дім Дашков і К., 2015. - 258 с.
17. Ковальов В. В. Фінансовий аналіз: Управління капіталом. Вибір інвестицій. Аналіз звітності: підручник / В. В. Ковальов. - М.: Фінанси і статистика, 2015. - 49 с.

18. Котляров С. А. Управління витратами: підручник / С. А. Котляров. - Санкт-Петербург: Пітер, - 2017. - 8 с.
19. Крюхіна Г. А. Управлінський облік і проблеми класифікації витрат: підручник / Г.А. Крюхіна. - М.: ИНФРА-М, 2016. - 39 с.
20. Кувшинов М.С., Кіреєва Н.В. Аналіз відповідності методів управління витратами і актуальним завданням управління // Міжнародний бухгалтерський облік, №22 / 2014 р с. 16
21. Куракова Ю. Г. Управління витратами на підприємстві: підручник / Ю. Г. Куракова. - М.: Справа та сервіс, 2017. - 39 с.
22. Лебедев В. Г. Управління витратами на підприємстві: підручник / В. Г. Лебедев, Т. Г. Дроздова. - Санкт-Петербург: Бізнес-преса, 2016. - 156 с.
23. Лебедев В.Г., Дроздова Т.Г. Управління витратами на підприємства: Підручник. - Лань-Трейд, 2014. - 373 с.
24. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Економікс. Принципи, проблеми і політика. 14-е изд., Дораб. і испр. - М.: Инфра-М, 2016.
25. Мішин Ю. А. Управлінський облік: Управління витратами і результатами виробничої діяльності: підручник / Ю. А. Мішин. - М.: Справа та сервіс, 2015. - 86 с.
26. Мусін, О. Р. Облік витрат і скорочення втрат в системі бережливого підприємства. / О.Р. Мусін // Альтернативна Школа Бережливого Менеджменту. - 2016. - 40 с.
27. Райзберг, Б.А., Лозовський, Л.Ш., Стародубцева, Є.Б. Сучасний економічний словник / під ред. Б.А. Райзберга. 2-е изд., Испр. М.: ИНФРА-М, 2015.
28. Руденко І. В. Управління витратами на підприємстві // Вісник Омського університету. Серія «Економіка», №3 / 2016 р с. 146
29. Рibaкова, О. В. Бухгалтерський управлінський облік та управлінське планування. М.: Фінанси і статистика, 2015.
30. Селезнєва Н. Н. Фінансовий аналіз: підручник / Н. Н. Селезнєва, А. Ф. Іонова. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2015. - 479 с.
31. Степанова Т. М. Управління витратами на основі директ-костинг: підручник / Т. Н. Степанова. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2015. - 67 с.
32. Сторожук В.А. Аутсорсінг як засіб мінімізації витрат підприємства // Молодий вчений, №5 / 2016 р с. 416.
33. Тірnochкіна М. І. Управління витратами підприємства: підручник / М. І. Тірnochкіна. - М.: ИНФРА-М., 2015. 28 с.
34. Трунова А. А. Удосконалення управління витратами підприємств // Вісник ВолДУ, №10 / 2014 р с. 46.
35. Хамідулліна Г. Р. Управління витратами: підручник / Г. Р. Хамідулліна. - М.: Іспит, 2016. - 257 с.
36. Хоружий Л. І. Управлінський облік витрат: підручник / Л. І. Хоружий. - М.: Справа та сервіс, 2015. - 367 с.